

જગત ઢૂંઢે અનુકૂળતા

જગત ઢૂંઢે અનુકૂળતા, જે સંયોગે મળે શાતા,
જ્યાં ઠંડક ને મનોરંજન, ચિત્તાનંદોમાં અટવાતાં

પ્રતિકૂળતાથી ભાગે ‘જીવ’ મળે ગરમીલી અ-શાતા,
મળે છે જીવ ને આનંદ, ક્ષણિક સુખમાં યે ભરમાતાં.

જગત સિક્કો છે રૂપિયાનો, બે પાસાં છાપ ને કાંટો,
કલ્પના ને અનુ-પ્રતિકૂળ, આરોપ્યો ભાવ દેખાતો.

મીઠાં સંયોગ વેદો છો, તો કડવાં વેદવાં જ પડે.
જ્યાં ભ્રાંત-આત્માની તન્મયતા, જો રાગો-દ્વેષ ઊપજતે.

જે દા’ડે દાઝ્યો ત્યારે ચીસ, ભલે પાડી તો સૌ સૂણે,
હવે રૂઝવાની તૈયારી, તોય કરશે કાંણ અ-ચૂક્યે

જગત આખું છે કેમ દુઃખી ? જો માડે કાંણ નઠારાની,
જો ‘સંયોગ’ થ્યો છે વિયોગી, છતાં સંભારે ભૂત-યાદી

પ્રતિકૂળતાની હેરાની, જે માનવ સાચવી લ્યે છે,
નઠારું હોય નહીં કાયમ, દુઃખો દઈ ચાલતી પકડે.

પક્કડ છે જ્યાં અહંકારી, કરે છે ભૂલનું રક્ષણ,
નિરંતર પુનરાવર્તન, બગાડે પ્રાપ્ત સંયોગ ક્ષણ.

ખડો સંસાર અજ્ઞાને, ઊંચા નીચા પરિણામે,
છે પારાશીશીઓ ઘરમાં, છો બેઠા ટેસ્ટ-એકઝામે.

જો કેરીમાં છે તન્મયતા, તો લીમડે થાશે વિષમતા,
ગમ્યાં ગુલાબ ને સુગંધ, જગત-ફુલ સંગે કંટકતા.

મીઠાં સંજોગો વાપરતાં, શીખ્યો તો કડવું નહીં આવે,
કષાયો ગેરહાજર છે, આનંદ માંહી ઊભરાયે.

ડખા છે માત્ર પ્રાકૃતિક, ‘શુદ્ધાત્મા’ સૌથી નિરાળાં,
 બધાં પરિણામ જોઈ, જાણે, ‘અતિથિ’ માત્ર પરબારાં
 કરે જગ યોગીને ચીકણું, જૂએ જ્યાં ગંધ-ગરનાળાં
 ભૂલોને ચાતર્યે અટકણે, કષાયો વિષયનાં ખાડાં
 જૂએ નુકશાનીમાં યે નફો, મહાવીર સમ્યકી દૃષ્ટિ,
 જુએ અ-લાભમાં યે લાભ, સવળાં જ્ઞાનમય સ્વ-રથી
 સિલ્લકમાં કેટલું આયુષ ? તે વિચારીને જીવો જીવન,
 મનુષ્યભવથી મળે મુક્તિ, લ્યો દાદા પાસે મોક્ષ અમર.

● ● ●